

Asia: VN/30301/2025

Sähköinen testamentti ja testamenttirekisteri; arviomuistio

1.1 Sääntelyn tarpeellisuus

Lausuntonne:

Digi- ja väestövirasto pitää hyvin tarpeellisena mahdollisuutta sähköisen testamentin tekemiseen. Testamentin rekisteröinti puolestaan lisää turvaa sekä testamentin tekijän tahdon että testamentin saajan oikeuksien toteutumiseksi. Erityisesti pitkien säilytysaikojen näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että sähköinen testamentti voidaan tehdä valtion tuottamassa sähköisessä asiointipalvelussa ja ennen kaikkea se, että sähköiset testamentit voidaan tallettaa keskitettyyn valtion ylläpitämään rekisteriin. Paperisten testamenttien tallentamiseen Digi- ja väestötietovirasto suhtautuu sen sijaan varauksellisesti, koska rekisteröinnistä saatava hyöty suhteessa kustannuksiin on erittäin epävarmaa.

Arviomuistio perustuu siihen ajatukseen, että sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin tuottaa Digi- ja väestötietovirasto. Jatkovalmistelussa on silti tarpeen tarkastella eri viranomaisten vastuut ja tehtävät ottaen huomioon testamentintekijän ja kuolinpesän asiointitilanteet. Tässä yhteydessä voidaan myös arvioida, mihin lakeihin tarvitaan muutoksia ja mistä seikoista on säädettävä uusi laki. Selvää lienee on, että substanssisäännökset sijoittuvat perintökaareen.

1.2 Sähköisen testamentin laatiminen ja allekirjoittaminen

Lausuntonne:

Arviomuistiossa on ehdotettu, että sähköisen testamentin voisi tehdä vain Digi- ja väestötietoviraston ylläpitämässä asiointipalvelussa. Esitettyä ratkaisuehdotusta valtion tuottamasta asiointipalvelusta on pidettävä lähtökohdiltaan oikeanlaisena. Koska sähköisen testamentin voi laatia palvelussa, se mahdollistaa kansalaiselle testamentin tekemisen itse ja ilman, että hänen välttämättä tarvitsee turvautua yksityisen palveluntarjoajan palveluihin testamentin tehdäkseen.

Toisaalta testamentin valmistelu on hyvin usein asiantuntijan (asianajaja, pankki) vastuulla. Tässä mielessä on tärkeää, että asiantuntija voi kirjautua palveluun testamentintekijän valtuuttamana ja valmistella testamentin allekirjoitettavaksi.

Sähköisen testamentin hyödynnettävyys ja pysyvyys on turvattava. Hyödynnettävyyden kannalta on tärkeää, että paitsi taustatiedot myös testamentin sisältötiedot ovat mahdollisimman suurilta osin rakenteisessa muodossa. Arviomuistion ehdotus, että testamentin sisältö olisi aina vapaata tekstiä, on tarpeettoman suppea. Testamenttausvapauden periaatteen ei tule rajoittaa sitä, kuinka tarkkoja ja rakenteisessa muodossa hyödynnettäviä tietoja sähköinen testamentti voi sisältää. Esimerkiksi testamentinsaajien ja heidän määräosaisen osuutensa lisääminen testamenttirekisteriin voi varmistaa testamentinsaajan oikeusturvaa ja sujuvoittaa kuolinpesän asiointia testamentintekijän kuoleman jälkeen. Luonnollisesti palvelussa ja sen ohjeistuksessa on varmistettava, ettei testamenttausvapaus tosiasiallisesti vaarannu esimerkiksi väärinymmärryksen vuoksi.

Sähköisen testamentin pysyvyyden kannalta on tärkeää, että testamentti ja sen sähköiset allekirjoitukset ovat todennettavissa vuosikymmeniä testamentin laatimisen jälkeen. Arviomuistiossa on monipuolisesti käsitelty asiaa. Jatkovalmistelussa tulee huolellisesti arvioida, millaisia allekirjoituksia testamentin osalta on tarkoituksenmukaista käyttää.

Jatkovalmistelussa olisi tarkoituksenmukaista selvittää myös se, miten ja minkälaisin kustannuksin voidaan yhdistää yksityiset ja viranomaisen palvelut sujuvaksi kokonaisuudeksi niin, että yksityisen palveluntarjoaja voisi valmistella sähköisen testamentin yksityisessä palvelussa ja toimittaa sen allekirjoitettavaksi valtion tuottamaan palveluun. Myös mahdollisuus siihen, että sähköinen testamentti luodaan ja allekirjoitetaan kokonaan yksityisessä palvelussa, on samassa yhteydessä syytä selvittää. Tämä voisi yleisellä tasolla edistää sähköisten testamenttien käyttöä. Edellytyksenä tulisi olla, että ulkoisessa palvelussa laadittu testamentti olisi allekirjoitettu EIDAS-asetuksen tarkoittamalla hyväksytyllä allekirjoituksella ja aikaleimalla. Digi- ja väestötietoviraston arviota kehittämiskustannuksista arviomuistion kohdassa 6.2.1 tulisi täydentää, jos yksityisille palveluntarjoajille toteutetaan edellä mainittu toimintamahdollisuus.

1.3 Sähköisen testamentin todistaminen

Lausuntonne:

Edellytys, että myös sähköisellä testamentilla on oltava kaksi todistajaa, on perusteltu vaatimus. Arviomuistiossa kuvattu todistamisprosessi on pääosiltaan perusteltu. Todistajien allekirjoitustoiminnallisuuden toteutukseen on erilaisia vaihtoehtoja, ja tarkoituksenmukaisin toteutustapa voidaan ratkaista palvelua kehitettäessä.

Kuten arviomuistiossa on todettu, videovälitteisesti etäyhteydellä todistaminen ei voi kuulua viranomaisen tehtäviin, joten sitä ei tule toteuttaa valtion tuottamalla palvelualueella.

Etäyhteydellä tapahtuvaan todistamiseen sisältyy etuja ja riskejä, joita on hyvin kuvattu arviomuistiossa. Käytännön ongelmat etäyhteydellä tapahtuvan keskustelun ja sähköisen allekirjoittamisen yhdistämiseksi yhdeksi sujuvaksi tapahtumaksi lienee ongelmallista. Digi- ja väestötietovirasto ei pidä mahdollisena, että todistamistapahtumasta tehty videotallenne tallennettaisiin valtion tuottamaan testamenttirekisteriin. Jos tällainen päätettäisiin toteuttaa, se vaatii Digi- ja väestötietovirastolta palvelun uudelleen arviointia ja uutta kustannusarviota.

Viranomaisen tuottama palvelu voinee vain rajallisesti tuottaa valmiita todistuslausumaesimerkkejä tai muutenkaan liian voimakkaasti ohjata todistusten kirjoittamista, vaan tämä on syytä jättää pääosiltaan testamentin laatijan ja todistajien vastuulle. Sinänsä on toki järkevää, että testamentin

laatimista ja todistamista ohjeistetaan palvelussa ja tällä tavoin estetään virheellisten todistuslausumien ja ehkä myös esteellisten todistajien käyttö.

1.4 Sähköisen testamentin peruuttaminen

Lausuntonne:

Ensisijaisesti olisi toivottavaa, että testamentintekijä peruuttaa sähköisen testamentin palvelualustalla sähköisesti. Peruuttamisen voisi tehdä vapaamuotoisesti ja siis tekemättä uutta testamenttia.

Testamenttausvapauden näkökulmasta sähköinen peruuttaminen ei voi olla ehdoton vaatimus, vaan sähköinen testamentti voidaan peruuttaa myös sähköisen palvelun ulkopuolella esimerkiksi laatimalla paperisen testamentin tai ilmoittamalla muulla todisteellisella tavalla sähköisen testamentin peruuttamisesta. Tämä menettely muodostaa kuitenkin riskin testamenttirekisterin tietojen automatisoidulle käytölle kuolinpesän osakasrekisterissä ja kuolinpesän palvelualustalla. Jos ei voida olla varmoja, ovatko sähköisen testamentin määräykset voimassa vai ei, rekisterissä olevan testamentin käyttäminen pesänselvityksessä ja – jaossa voi johtaa aineellisoikeudellisesti väärin lopputuloksiin, jos kuolinpesän tietoon ei saateta tietoa testamentin peruuttamisesta. Riskiä ei voi kokonaan poistaa, mutta siitä huolimatta ei ole perusteltua edellyttää, että sähköisen testamentin voisi peruuttaa vain palvelun kautta sähköisesti.

1.5 Muuta sähköisestä testamentista (ml. tekninen toteutus)

Lausuntonne:

Arviomuistion mukaan sähköinen testamentti tallentuisi automaattisesti testamenttirekisteriin. Digi- ja väestötietovirasto pitää välttämättömänä, että lähtökohtaisesti kaikki rekisteröintipäätökset tehdään automaattisen ratkaisumenettelyn keinoin.

Sähköinen testamentti antaa mahdollisuuden tietojen automatisoituun käyttöön testamentintekijän kuoleman jälkeen. Sähköisen testamentin ja testamenttirekisterin suunnittelussa on otettava huomioon valmisteilla olevan kuolinpesän osakasrekisterin tietosisältö ja mahdollisesti myös kuolinpesän palvelualusta (sähköinen perukirja ja perintöveroilmoitus). Esimerkiksi tieto testamentista voisi välittyä automaattisesti kuolinpesän osakasrekisteriin. Selvitettäväksi tulee ottaa myös se, voidaanko sähköisen testamentin määräystä yleisjälkisäädöksen saajasta pitää kuolinpesän osakasrekisterissä julkisesti luotettavana tietona, jos testamentissa ja testamenttirekisterissä on tieto saajan nimestä ja henkilötunnuksesta. Tällä olisi kuolinpesän asiointia ja vaihdannan tarpeita sujuvoittava vaikutus.

Sähköisen testamentin valmistelussa on selvitettävä, onko palvelussa mahdollista tehdä hätätilat testamentti tai muu testamentti ilman, että noudattaa perintökaassa säädettyjä muotomääräyksiä. Palvelussa on luonnollisesti ohjattava tekemään pätevä testamentti, mutta voiko tämä olla ehdoton edellytys sähköisen testamentin tekemiselle ja rekisteröinnille?

2.1 Julkisen vallan ylläpitämisen testamenttirekisterin tarpeellisuus (muiden kuin sähköisten testamenttien osalta)

Lausuntonne:

Digi- ja väestötietovirasto esittää ensisijaisesti, että uutena palveluna tarjotaan vain sähköisen testamentin tekeminen ja rekisteröinti. Hyvin todennäköisesti tämä edistäisi nopeaa siirtymistä sähköisten testamenttien tekemiseen. Jos paperisten testamenttien rekisteröinti sen sijaan olisi mahdollista, olisi suuri riski, että siirtymä paperista sähköiseen toimintamalliin on merkittävästi hitaampi. Tällä olisi puolestaan kerrannaisvaikutuksia palveluiden sujuvuuteen siinä vaiheessa, kun testamentintekijä kuolee ja rekisterissä olevaa tietoa tarvitaan pesänselvityksessä.

Vastakaiku Oy:n vuonna 2024 tekemässä kansalaiskyselyssä 33% vastaajista piti mieluisana sähköistä testamenttia ja 33% sellaista testamenttirekisteriä, jossa alkuperäistä paperista testamenttia ei tarvitsisi säilyttää. Sen sijaan vain 12% vastaajista piti mieluisana sellaista testamenttirekisteriä, jossa alkuperäinen paperinen testamentti olisi säilytettävä itse. Jo tämä noin 1.000 vastaukseen perustuva tulos viittaa siihen, että arviomuistion ehdottamaa mallia paperisten testamenttien rekisteröintiin ei kannata toteuttaa.

Paperisten testamenttien rekisteröintiin sisältyy muutoinkin useita ongelmakohtia. Koska testamentintekijä rekisteröi tietoja paperisesta testamentista, hänen rekisteröitäväksi kirjaamansa tiedot saattavat kirjoitus- tai huolimattomuusvirheen vuoksi poiketa testamentista esimerkiksi päivämäärän osalta. Tämä voi olla ongelmallista, jos ei voida olla varmoja, oliko testamentintekijä tarkoittanut rekisteröidä jonkun muun testamentin, minkä hän on liittänyt hakemukseensa. Jos Digi- ja väestötietoviraston taas tulisi hakemusta käsitellessään vertailla asiakirjaa ja hakemuksessa olevaa rekisterimerkintää, rekisteröinti tulisi edellyttämään suuren määrän virkailijatyötä.

Testamentintekijän kuoleman jälkeen voi myös syntyä ongelmallisia tilanteita. Jos rekisteriin voisi merkitä tiedon henkilöistä, joille ilmoitetaan tieto rekisteröidystä testamentista ja tällainen henkilö on kuollut, viranomaisen voisi joutua selvittämään, kenelle tieto hänen sijastaan lähetetään.

Edellä mainituista syistä on varsin kyseenalaista, kannattaako paperisten testamenttien rekisteröintimahdollisuutta toteuttaa lainkaan. Ennen toteutuksesta päättämistä on joka tapauksessa välttämätöntä tehdä perusteellinen kustannus/hyöty -arvio.

Vaihtoehtona paperisten testamenttien rekisteröinnille voisi olla, että rekisteriin tallennettaisiin vain kuolinpesän osakasrekisterilain mukaan testamentista kirjattavat tiedot, mutta ei itse testamenttiasiakirjaa. Mahdollisesti voitaisiin rekisteröidä lisäksi myös tieto testamentin säilyttämispaikasta. Tällainen tieto olisi yksinkertaista siirtää automaattisesti kuolinpesän osakasrekisteriin ja kuolinpesän palvelualustalle.

2.2 Testamenttirekisterin toteuttamistapa ja sisältö

Lausuntonne:

Digi- ja väestötietovirasto esittää siis ensisijaisesti, että rekisteriin ei tallenneta paperisia testamentteja eikä muita paperimuotoisia asiakirjoja kuten lääkärintodistuksia. Tämä yksinkertaistaisi toteutusta sekä testamenttirekisterissä että rekisterin tietojen käytössä testamentintekijän kuoleman jälkeen. Myös virkailijatyön määrä pysyisi hallittuna.

Arviomuistiossa on mainittu paperisten testamenttien rekisteröintihakemusten käsittelystä seuraavaa: "...rekisteriviranomaiselle voitaisiin asettaa tehtävä silmällä tallennettava asiakirja ja varmistaa, että testamentin tietyt muodolliset perusedellytykset täyttyvät. Viranomainen voisi esimerkiksi varmistaa, että testamentin tekijä on tarpeeksi vanha tekemään testamentin; että asiakirja ilmentää testamentin tekijän tahtoa kuoleman jälkeen; ja että testamentin tekijä ja kaksi todistajaa ovat allekirjoittaneet sen. Rekis-teröinti ei kuitenkaan takaisi testamentin pätevyyttä. Kuvailtu tarkastus olisi tarpeen myös sen varmistamiseksi, että testamenttirekisteri ei sisältäisi muita yksityisoikeudellisia asiakirjoja kuin mitä on tarkoitettu."

Digi- ja väestötietovirasto ei pidä arviomuistion mukaista ehdotusta hakemusten käsittelytavasta realistisena. Digi- ja väestötietovirasto toteaa ensinnäkin, että hakemuksen käsittelyyn ei riitä pelkkä asiakirjan tutkiminen, vaan käsittely edellyttäisi rekisteröitävän tiedon eli hakemuksen ja asiakirjan vertaamista toisiinsa. Koska testamentit sisältävät hyvin monenlaisia määräyksiä, asiakirjan ja rekisteröintihakemuksen vertailu vaatisi paljon työtä. Olennaisempaa on myös se, että viranomaisella ei ole edes mahdollisuutta kieltäytyä rekisteröimästä testamenttia sisällöllisin tai muodollisin perustein eikä viranomainen voi muutenkaan tutkia testamenttia tai puuttua testamentin sisältöön. Asiakirjan ja hakemuksen ulkoinen tarkastus voisi kattaa vain sellaiset ehdottoman selkeät poikkeavuudet, virheellisyydet ja puutteellisuudet, joiden perusteella hakemus voidaan yksiselitteisesti jättää tutkittavaksi ottamatta. Sääntelyn tulisi sen sijaan mahdollistaa, että viranomaisen suorittamassa tarkastuksessa hyödynnetään automaattista päätöksentekoa. Vain tällä tavoin paperisten testamenttien rekisteröinnin henkilötyömäärä voitaisiin saada pidettyä jossain määrin kohtuullisella tasolla. Digi- ja väestötietoviraston arvio virkailijatyön määrästä ja sen vaikutuksesta asiakasmaksuun (arviomuistion kohta 6.3.2) on laskettu edellä kerrotuin oletuksin. Virasto on arvioinut jatkuvan palvelun tuotantokustannukset oletuksin, että 75% paperisten testamenttien rekisteröintihakemuksista on sähköisesti tehtyjä ja hakemusten käsittelyssä voidaan hyödyntää automaattista ratkaisumenettelyn keinoja. Jos viranomainen joutuu tarkastamaan hakemuksen ja testamentin tätä laajemmin, manuaalisen työn määrä ja asiakasmaksu ovat merkittävästi suuremmat, kuin jos tarkistus voidaan tehdä automatisoidusti ja muutoinkin aidosti yleispiirteisenä tarkistuksena. Jos hakemusten käsittely on kaikilta osin manuaalista arviomuistiossa kuvatussa laajuudessa, henkilötyön määrä ja sen vaikutus asiakasmaksun suuruuteen on arvioitava uudelleen.

2.3 Rekisteröinnin oikeusvaikutukset (ml. muuttaminen ja peruuttaminen)

Lausuntonne:

Arviomuistiossa on ehdotettu, että testamenttirekisterissä oleva kopio oletetaan päteväksi, jos testamentin alkuperäiskappaletta ei löydy, eikä testamenttia ole rekisteröinnin jälkeen muutettu tai kumottu. Tämä olisi muutos nykytilaan sikäli, että testamentin voi nykyisin perua hävittämällä testamentin ja siis tekemättä uutta testamenttia tai muuta asiakirjaa tilalle. Tämän vuoksi olisi äärimmäisen tärkeää ohjeistaa testamentintekijää rekisteröintivaiheessa, että testamentin peruuttamiseen ei riitä pelkkä testamentin hävittäminen. Digi- ja väestötietovirasto esittää vielä tarkemmin selvitettäväksi, voidaanko voimassa olevaan lakiin ja oikeuskäytäntöön tehdä tällainen muutos. Toisaalta ilman oikeusvaikutusta menetettäisiin juuri niitä hyötyjä, joita rekisteröinnin mahdollistamisella tavoitellaan.

Sekä sähköisen että paperisen testamentin voinee peruuttaa tekemällä sähköisen peruuttamisilmoituksen ja myös ilman, että noudatetaan testamentin muotomääräyksiä. Sähköisen palvelualustan tulisi siis mahdollistaa testamentin peruuttamistoiminto.

2.4 Edustajan käyttö rekisteröinneissä

Lausuntonne:

Digi- ja väestötietovirasto pitää mahdollisena, että testamentin rekisteröintiä voi hakea yksilöidyllä valtakirjalla tai niin, että testamentintekijä on allekirjoittanut hakemuksen. Valtuutuksen käyttöön sisältyy kuitenkin aina riski siitä, vastaako testamentti enää rekisteröintihetkellä testamentintekijän tahtoa. Tämän kaltaiset ongelmat ovat mahdollisia, mutta pelkästään tällä perusteella vaikuttaa tarpeettomalta estää valtuutuksen käyttö.

2.5 Testamenttirekisterin julkisuus, säilytysaika ja testamentista ilmoittaminen

Lausuntonne:

Arviomuistion mukaan Digi- ja väestötietovirastolla olisi velvollisuus ilmoittaa rekisterissä olevasta testamentista nimetyille henkilöille testamentin tekijän kuoleman jälkeen, minkä lisäksi testamentti tulisi automaattisesti näkyviin myös kuolinpesän asiointipalveluun.

Digi- ja väestötietovirasto pitää kuolinpesän näkökulmasta toimivana, että testamenttirekisteristä välitetään tarvittavat tiedot sekä kuolinpesän osakasrekisteriin että kuolinpesän palvelualustalle.

Digi- ja väestötietovirasto pitää sen sijaan tarpeettomana testamentin lähettämistä testamentintekijän nimeämälle henkilölle eli tyypillisimmin testamentin saajalle. Yhteydenotto voi toki tapahtua automaattisesti Suomi.fi-viestinä, mutta on myös mahdollista, ettei viesti saavuta vastaanottajaa esimerkiksi sen vuoksi, että henkilö on kuollut. Toisaalta testamentintekijä on saattanut peruuttaa testamentin, eikä viestin saaja ole enää testamentin saaja. Joka tapauksessa on riskinä, että viestin lähettämisestä seuraa turhaa byrokratiaa ilman, että viestin lähettämisestä on lisäarvoa kuolinpesälle. Tärkeintä siis on, että tieto testamentista toimitetaan kuolinpesän osakasrekisteriin ja kuolinpesän palvelualustalle sähköiseen perukirjaan ja perintöveroilmoitukseen. Näin kuolinpesä voi itse arvioida, kenelle testamentin olemassaolosta on tarpeen ilmoittaa.

Testamenttirekisterin tietojen säilytysaikaa ja salassapitoa on syytä arvioida tarkemmin jatkovalmistelussa.

2.6 Muuta testamenttirekisteristä (esim. usean henkilön yhteinen testamentti)

Lausuntonne:

Arviomuistion mukaan ”yksi mahdollinen malli olisi säätää testamentin muotovaatimukseksi rekisteröinti lakien voimaantulosta alkaen ja tehdä vapaaehtoinen rekisteröinti mahdolliseksi myös ennen lakien voimaantuloa tehdyille testamenteille.” Digi- ja väestötietovirasto ei pidä näin suurta oikeudellista muutosta perusteltuna ainakaan ilman huolellista vaikutusten arviointia.

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lausuntonne:

Digi- ja väestötietovirasto on arvioinut palvelun kehittämiskustannukset arviomuistion kohdassa 6.2.1 mainituin sisällöin. Koska toteutus siirtynee vuosien päähän, on nämä arviot tuolloin uudistettava vastaamaan sen hetkistä kustannustasoa ja toteutuksen sisältöä. Sähköisen testamentin allekirjoitusten osalta Digi- ja väestötietovirasto kuitenkin toteaa, että kustannusarvioon liittyy epävarmuuksia, koska EU-digilompakon allekirjoitustoiminnon yksityiskohdat eivät ole vielä tiedossa.

Arviomuistiossa olevat Digi- ja väestötietoviraston arviot jatkuvan palvelutuotannon kustannuksista ja asiakasmaksuista ovat hyvin alustavia. Myös näitä laskelmia tulee tarkentaa ja arvioida uudelleen, jos sähköisen testamentin laatiminen ja testamenttirekisteri päätetään toteuttaa. Erityisesti vanhojen eli ennen testamenttirekisterin käyttöönottoa laadittujen paperisten testamenttien rekisteröintien määrää on hyvin vaikea ennakoita. Ja kuten Digi- ja väestötietovirasto on edellä perustellut, asiakasmaksuihin vaikuttaa merkittävimmin se, kuinka suurelta osin hakemusten käsittelyssä voidaan hyödyntää sähköistä asiointia ja automaattista päätöksentekoa sekä toisaalta myös se, mikä on hakemusten tarkistusvelvollisuuden laajuus ja toteutustapa. Jos paperisten testamenttien käsittelytapa on laajempi kuin Digi- ja väestötietoviraston laskelmien perusteena on käytetty, kustannukset ja asiakasmaksun suuruus on arvioitava uudestaan.

Palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset tulee kattaa asiakasmaksuilla valtion maksuperustelaisissa tarkoitetun omakustannusarvon mukaisesti. Asiakasmaksujen suuruuden tulee näin ollen vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää ottaen huomioon investointikustannukset.

3.2 Muut huomiot

Lausuntonne:

Arviomuistiossa ei ole laajemmin käsitelty testamentin selvitysprosessia testamentintekijän kuoleman jälkeen. Nyt ehdotettavan ratkaisun tulisi kuitenkin olla mahdollisimman yhteentoimiva sekä kuolinpesän palvelualustan toiminnallisuuksien että kuolinpesän osakasrekisterin kanssa. Ratkaisuja niin asiointipalvelun tuottamisesta kuin rekisteristä ja sen asiakirjoista tulisi käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Digi- ja väestötietovirasto pitää tämän vuoksi selvittämisen arvoisena sitä, että uudessa palvelukokonaisuudessa olisi toiminnallisuuksia, joilla kuolinpesän osakkaat ja testamentinsaajat voisivat esimerkiksi antaa sähköisesti laaditun testamentin tiedoksi tai hyväksyä testamentin sähköisesti. Jos tällaiset sähköiset tahdonilmaisut päätetään mahdollistaa ja toiminnallisuudet ovat osa testamenttirekisterin palvelualustaa, Digi- ja väestötietoviraston on arvioitava toteutuksen kehittämiskustannukset ja jatkuvan palvelun kustannukset sekä näiden vaikutukset asiakasmaksuihin.

Kallio Noora
Digi- ja väestötietovirasto

Pennanen Nuutti
Digi- ja väestötietovirasto